

PLAN FÖR LIKABEHANDLING OCH MOT KRÄNKANDE BEHANDLING FÖR FAGERSTA KOMMUNS FÖRSKOLOR 2015 FÖRSKOLAN VILHELMINA

Bakgrund

Denna plan utgår från ”Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever”, Barnkonventionen, Förskolans läroplan Lpfö-98 (reviderad 2010), Kommunens skolplan och Gemensam arbetsplan för förskolorna i Fagersta.

§ 1 Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling. Denna lag tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100).

Planen är utarbetad utifrån ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, Främja likabehandling”, ”Lika rättigheter i förskolan”(DO, BEO och Skolinspektionen).

Våra visioner

- På våra förskolor ska alla, dvs. barn, personal och vårdnadshavare vara trygga
- Alla ska bemötas med respekt och bli accepterad för den man är oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, köns överskridande identitet eller uttryck eller ålder
- Vi ska lyssna på varandra. Allas åsikter är viktiga

Definitioner

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Direkt diskriminering: Är när ett barn behandlas sämre än andra barn på grund av något av som ovan nämnts.

Indirekt diskriminering: Tillämpandet av en bestämmelse som verkar neutral men som får en diskriminerande effekt.

Trakasserier: är uppträdande som kränker ett barn värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Annan kränkande behandling: är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Detta kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker barns värdighet. Det kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller i texter och bilder.

Repressalier: Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Kartlägningsdelen för varje förskola Kartlägnings och nulägesanalys

Klimat och miljö i förskolan:

Ett gott klimat för oss är:

- Att alla känner sig välkomna oavsett kön, religion, ursprung, sexuell läggning eller funktionshinder
- Jag har rätt till min egen åsikt
- Jag ska visa öppenhet, samarbetsvilja och glädje

Åtgärder:

- Värdegrunden diskuteras kontinuerligt tillsammans med barn, personal och vårdnadshavare
- Diskutera samarbete på t.ex. på APT

Miljö:

- Vår miljö är anpassad för en blandad åldersgrupp med barn från många olika kulturer.
- Vi strävar efter en miljö som ska bli mer och mer anpassad för att ge alla barnen stimulans till självständighet samt forskarlust och nyfikenhet
- Vi vill skapa trygga, pedagogiska mötesplatser för ALLA, även vårdnadshavare och andra vuxna.
- Vår ambition är att ha ett gott klimat i barngruppen där alla respekteras samt blir lyssnade på.
- Vi värnar starkt om allas integritet. Kontinuerligt arbetar vi utifrån ”Stopp min kropp” (barnens integritet).

Åtgärder:

- Inskaffa mer material som vi behöver samt anpassa förskolan mer för att stimulera självständighet genom upptäcker-forskarlust.
- Fortsätta utveckla vårt arbete kring pedagogisk dokumentation.
- Genom ett pedagogiskt, medvetet och genomtänkt arbetssätt göra ALLA delaktiga, se alla!
- Uppmärksamma barnen om olika familjekonstellationer när det uppkommer i spontana sammanhang/lekar.
- Vi ska synliggöra barnkonventionen genom olika dokument både i barnens pärmar samt på förskolans väggar.
- Kompistema ska genomsyra verksamheten året om.
- Vi ska ta hjälp av vårdnadshavare samt modersmålsstödare vid behov.

Mat:

- Vår ambition är att servera mat som ALLA kan äta oavsett religion, allergi eller funktionshinder
- Alla ska ha rätt till samma mängd mat oavsett ev. allergier och dyl.
Ex. Lika många pannkakor till alla! Alla ska ha rätt att bli mätta!

Åtgärder:

- Blankett för specialkost i fylles alltid vid behov och skickas till Alfaköket.
- Vid behov kontaktar vi Alfaköket som ansvarar för att förskolan får rätt mat/mängd som är anpassat efter barnets behov.

Utflykter, fester och speciella aktiviteter:

- Vi ger ALLA möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar.
- Vid vår årliga trivselkväll arbetar vi medvetet interkulturellt genom att varje familj/pedagog får ta med sig något ätbart att bjuda på
- Vi arbetar för att alla barn ska få möjlighet att prova på olika aktiviteter som t.ex. skridskoåkning genom tillhandaha utrustning.
- ”Vilhelminadagen” där alla kan delta utan prestationer och krav.

Åtgärder:

- Vi respekterar barn och vårdnadshavares önskemål och åsikter om att delta/inte delta i vissa aktiviteter.
- Att tänka och planera utifrån ”röda kortet” (barnkonventionen).

Synlig mångfald på förskolan:

- Vi har en ”VÄLKOMMEN”- plansch i hallen med bilder på människor från olika kulturer, olika kön.
- Vi har alla kulturers flaggor uppsatta på avdelningarna.
- Det finns synligt konkret material med bilder.
- Vi har en konkret mattavla med bilder på ”Dagens mat” synlig i hallen.
- Jordglob där barnens länder är utmärkta med flaggor.
- Dockor och pussel och böcker som symboliserar olika kulturer/kön/funktionshinder mm.
- Texter/Fraser/Alfabet/Matematik synligt på olika språk
- Barnens namn skrivet på barnets hemspråk, på portfoliopärmen samt uppsatt på väggen.
- Vi har Bokpåsar upphängda synligt på förskolan.
- Vi har en digital foto ram med bilder som synliggör ALLA barns vardag på förskolan.
- Vi har en aktivitetstavla med konkreta bilder för veckan/dagens händelser.
- Vi synliggör ursprung i portfolio.
- Vi har olika höga stubbar att sitta på anpassade för olika åldrar.

- Vi har manliga och kvinnliga utklädningskläder.
- Vi har anpassat nivåerna på bokramarna så att alla kan nå.
- Vi har dokument uppsatt som visar vilka nationaliteter som finns representerade på förskolan.
- Det finns bilder på alla barn samt vuxna i tamburen som visar om man är ledig eller sjuk samt om man är på förskolan.
- Barnens klädkorgar finns lågt ner så att alla kan nå vid behov.
- Pedagogisk dokumentation sitter på lagom nivå så att alla kan se.
- Alla kan nå sin portfoliopärm.
- Vi synliggör allas ursprung vid födelsedagsfirande.
- Samtalskartor används
- Att räkna på barnens hemspråk.
- Vi har ett fadderbarn.
- Böcker finns på olika språk.
- Vi använder oss av TAKK (veckans tecken).
- Vi synliggör med bilder olika familjekonstellationer.

Åtgärder:

- Vidareutvecklar det med diverse inköp och idéer.
- Komplettera bokpåsarna med flera språk.
- Sätta upp mer konkret material till tecken som stöd.
- Lära oss sånger på olika språk samt teckensånger.
- Synliggöra olika språk om man jobbar runt ett projekt (bokprojekt)
ex. Vad heter bok på ditt hemspråk?
- Ta hjälp av modersmålsstödarna för översättning mm.
- Synliggöra på Instagram/hemsidan.

Kompetensutveckling:

- Utbildning/erfarenhet, föreläsningar, studie besök/pedagogiska cafeer, litteratur, arbetet med arbetsplaner och övriga styrdokument, portfolioarbete, pedagogisk dokumentation/kickoff
- Diskussioner/reflektioner med barn, kollegor och övriga vuxna.
- Språkstimulering/Bokprojekt/TAKK
- Läslyftet

Åtgärder:

- Kompetensutveckling i arbetslaget.
- Alla ska ges tid till planering utifrån det ansvar man har. (T.ex. till hemsida, olika grupper mm).
- Kompetensutveckling för specifika behov (steg 1 steg 2 steg 3)
- Handledning/ barnkonferens
- Inköp av litteratur

Introduktion:

- Vi informerar om ”likabehandlingsplanen och plan för kränkande behandling” i samtal med vårdnadshavare samt i föräldramöten.

Åtgärder:

- Vi berättar för vårdnadshavare att man kan hitta den i föräldrar pärmen samt på hemsidan.

Alla vårdnadshavare ska ha ett gott bemötande oavsett språkkunskaper eller hur familjebilden ser ut. Detta tillgodoser vi genom att:

- Vid behov använder vi telefontolk i samtal, samt tolk vid föräldramöten.
- Vi använder modersmålsstöd samt språkassistenter.
- Vid behov har vi en kontakt bok som används vid behov för information mellan förskola - hem.
- Lever vårdnadshavare åtskilda skickar vi hem aktuell information till var och en, samt bjuder in båda till samtal alt. varsitt samtal om vårdnadshavare har behov av det.
- Vi är öppna och lyhörda och har god förståelse för olikheter och olika familjebilder, vi dömer ingen.
- Vi har föräldramöten med bildspel/film och konkret material för att skapa förståelse.
- Vi tydliggör med bilder i veckoplaneringen vid behov. Genom samtal och genom broschyrer informerar vi vårdnadshavare om möjligheten att som barn få utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.
- Vi använder oss utav språkmappen/språkdomäner.
- Vi använder hemsidan och instagram.

Åtgärder:

- Arbeta för att modersmålsstöd ska finnas på alla språk vi har.
- Vi börjar använda översättningsapp i samtal med vårdnadshavare t.ex . say hi

Kommunikation:

- Vår ambition är att nå ut med planen och få barn, vårdnadshavare och andra vuxna delaktiga i planen.

Åtgärder:

- Översätta den på olika språk.
- Ta hjälp av modersmålsstöd för översättning till vårdnadshavare.

Mål:

1. Utöka vår verksamhet som synliggör
  - mångfald,
  - funktionshinder,
  - interkultur.

Åtgärder

1. Genom att utbilda oss och reflektera tillsammans, dokumentera mera utifrån dessa tre punkter.

Tidsplan:

1. Tom januari 2019

(Här börjar planen mot kränkande behandling)

Rutiner**Förebyggande åtgärder.**

All personal inom förskolan ska arbeta förebyggande mot kränkningar genom att:

- All personal läser barnkonventionen och förankrar den i verksamheten
- All personal läser ”Trygghet, respekt och ansvar” och ska vara väl förtrogen med den
- All personal, barn och vårdnadshavare är delaktiga i eller får inblick i arbetet med denna plan
- Vi vuxna är goda förebilder och ansvarar för att planen efterföljs

Under de år barnen är hos oss skall vi vuxna lära barnen reflektera över sitt handlande genom att ställa frågor som:

- Hur tänkte du nu?
- Hur ska vi lösa det här?
- Hur känns det? (känslor)
- Hur kan vi göra i stället?
- Hur kan vi göra det bra igen?

Vid det förebyggande arbetet ska vi använda oss av:

- Värdegrundsdiskussioner i personalgruppen
- Utbildning för personalen
- Dagliga samtal med barnen
- Rollspel och drama
- Sagor – rim – ramsor
- Olika filmer
- Utvecklings/Portfoliosamtal
- Föräldramöten - föreläsningar, olika metoder

- Reflektion och diskussions tid
- Musik

Akut åtgärd vid kränkande behandling:

- Stöd till den utsatta
- Se till att den utsatta har tillgång till en trygg zon
- Ta reda på vad som har hänt
- Lyssna aktivt och empatiskt
- Undvik motbeskyllningar

Att utreda och åtgärda kränkande behandling:

Barn – Barn

- Samtala direkt med berörda barn om vad som har hänt och att vi inte accepterar det beteendet
- Använda oss av ”hur frågorna”
- Involvera alltid vårdnadshavare och förskolechef vid upprepade tillfällen av kränkningar och vid kränkningar riktade mot ett och samma barn
- Dokumentation - uppföljning (använd blankett).

Vuxna – Barn

- Var rak genom att reagera och säg till om personal, vårdnadshavare eller annan vuxen beter sig kränkande mot ett barn/barnen
- Se till att få ett samtal med den vuxne i enrum och fråga hur denne tänkte och visa att vi inte accepterar det beteendet
- För aldrig känsliga diskussioner mellan vuxna då barnen är närvarande
- Vid allvarliga incidenter kontaktas förskolechef som går vidare med ärendet
- Dokumentation – uppföljning (Använd blankett).

Barn – Vuxna

- Samtala direkt med berörda barn om vad som har hänt och att vi inte accepterar det beteendet
- Använda oss av ”hur frågorna”
- Involvera alltid vårdnadshavare och förskolechef vid upprepade tillfällen av kränkningar och vid kränkningar riktade mot en och samma vuxen
- Dokumentation - uppföljning (använd blankett).

Vuxna – Vuxna

- Var rak genom att reagera och säg till om personal, vårdnadshavare eller annan vuxen beter sig kränkande mot någon vuxen
- Se till att få ett samtal med den/de vuxna i enrum och fråga hur de tänkte och visa att vi inte accepterar det beteendet
- För aldrig känsliga diskussioner mellan vuxna då barn är närvarande
- Vid allvarliga incidenter kontaktas förskolechef som går vidare med ärendet.
- Dokumentation – uppföljning (Använd blankett).

Uppföljning

- Bestäm alltid ett datum för uppföljning av kränkandebehandling.

Ansvarsfördelning

Förskolechefen:

- har det yttersta ansvaret för att planen upprättas, följs samt årligen utvärderas och revideras.
- ansvarar också för att personalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot kränkande behandling.
- Vidare ansvarar förskolechefen för att vikarier och andra som rör sig på förskolan får ta del av planen, dvs. städ- och kökspersonal.

Personalen:

- Alla i förskolan är skyldiga att främja likabehandling och att förebygga och motverka diskrimineringar/kränkningar.
- Alla är också skyldiga att så fort som möjligt utreda sådana.

Vårdnadshavare:

- Om förskola och hem klart tar avstånd från kränkande behandling får detta en positiv påverkan på barnen
- Om du som vårdnadshavare misstänker att ditt barn eller någon annans barn utsätts för kränkande behandling ska du kontakta avdelningens personal eller förskolechef
- Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra. Även om det är svårt, är du den som bäst kan göra något åt det. Vi ber dig att göra helt klart för barnet att du ser mycket allvarligt på beteendet och inte accepterar det. Även i sådana fall ska du kontakta personalen eller förskolechefen så att vi tillsammans kan arbeta med detta.

Barnen:

- Med stigande ålder och mognad ökar ansvaret också för barnen. De ska genom personalens och vårdnadshavarnas försorg känna till och förstå hur viktigt det är att respektera andra, hjälpas åt, visa hänsyn och uppträda trevligt mot varandra.

Dokumentation

- Dokumentationen ska ske på särskild blankett. (bilagor) Förskolechefen arkiverar dokumentationen.

Information

- I samband med att förskolan tar emot ett nytt barn ska familjen informeras om ”Plan för likabehandling och mot kränkande behandling för Fagerstas förskolor” (inskolningsamtal)
- En genomgång av planen ska alltid göras i samband med introduktion av ny personal – förskolechefen ansvarar.

Uppföljning

- Uppföljning och utvärdering av planen ska göras inom ramen för den skriftliga kvalitetsredovisningen
- Revidering av planen kommer att göras januari 2017